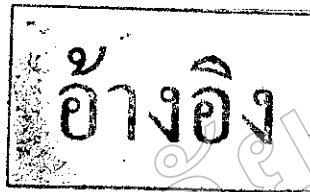

การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการสาระคนตรีนาฏศิลป์และอาชีพในท้องถิ่น เรื่อง "ระบำกริดยาง"
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของอำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง

วัชรินทร์ คำรงค์สกุลชัย

- 8 พ.ย. 2547

184 160

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

กรกฎาคม 2547

ISBN 974-9736-06-0

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ วัชรินทร์ คำรงค์สกุลชัย ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

..... ประธาน

(ดร. มณเฑียร ชมดอกไม้)

..... กรรมการ

(ดร. อาพันธ์ชนิต เจนจิต)

..... กรรมการ

(ดร. ปริญญา ทองสอน)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน

(ดร. มณเฑียร ชมดอกไม้)

..... กรรมการ

(ดร. อาพันธ์ชนิต เจนจิต)

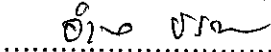
..... กรรมการ

(ดร. ปริญญา ทองสอน)

..... กรรมการ

(รศ. ไพพรรณ อินทนิล)

..... กรรมการ

(รศ.ดร.อำพล ธรรมเจริญ)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)

วันที่ 14 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2547

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนวิทยานิพนธ์ ระดับปริญญาโทจาก

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

ประจำปีการศึกษา 2546

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก ดร.มณเฑียร ชมดอกไม้ ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดร.อาพันธ์ชนิต เจนจิต และดร.ปริญญา ทองสอน กรรมการที่ปรึกษา ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางที่ถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วน และเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกทราบบ้างเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ คณะกรรมการสอบปากเปล่า รศ.ไพพรรณ อินทนิล และ รศ.ดร.อำพล ธรรมเจริญที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบหลักสูตร เครื่องมือ และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการทำวิจัย

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียนวัดปทุมवास และโรงเรียนบ้านท่าเสา ตลอดจน คณะครู นักเรียน ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา ตลอดจนวิทยากรในท้องถิ่นของโรงเรียน ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้
สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณกำลังใจและความช่วยเหลือจากคุณแม่ คุณณัฐพล และพี่ๆ น้องๆ ซึ่งมีส่วนทำให้การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

วัชรินทร์ คำรงค์สกุลชัย

45910577 : สาขาวิชา: หลักสูตรและการสอน; กศ.ม. (การศึกษามหาบัณฑิต)

คำสำคัญ : หลักสูตรบูรณาการ/ดนตรีและนาฏศิลป์/ อาชีพในท้องถิ่น/ยางพารา/ระยอง

วัชรินทร์ ดำรงค์สกุลชัย: การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการสาระดนตรีนาฏศิลป์และอาชีพ
ในท้องถิ่น เรื่อง “ระบำกริดยาง” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของอำเภอบ้านค่าย
จังหวัดระยอง (THE DEVELOPMENT OF INTEGRATED CURRICULUM OF MUSIC,
PERFORMING ARTS AND LOCAL OCCUPATION ON “PARA RUBBER DANCE”
FOR GRADE SIX STUDENTS IN BANKHAI DISTRICT OF RAYONG PROVINCE)
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์: มณฑิยา ชมดอกไม้, ค.ศ., อาพันธ์ชนิต เจริญจิต, กศ.ศ.,
ปริญา ทงสอน, ศษ.ศ. 264 หน้า. ปี พ.ศ. 2547 ISBN 974-9736-06-0

การศึกษครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรบูรณาการสาระดนตรีนาฏศิลป์และ
อาชีพในท้องถิ่น เรื่อง “ระบำกริดยาง” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของอำเภอบ้านค่าย
จังหวัดระยอง โดยมีกระบวนการพัฒนาหลักสูตร 4 ขั้นตอน คือ การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน
การพัฒนาหลักสูตร การทดลองใช้หลักสูตร และการประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร โดย
ประเมินหลักสูตรก่อนการทดลองด้วยวิธี Puissance Measure (P.M.) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
ครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 20 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง และ
ทดลองใช้หลักสูตร โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบวัดทักษะการแสดงดนตรี
และนาฏศิลป์ไทย และแบบวัดเจตคติต่อดนตรีและนาฏศิลป์ไทยก่อนเรียนและหลังเรียน วิเคราะห์
ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. หลักสูตรที่สร้างขึ้นมีคุณภาพในระดับ ปานกลางหรือใช้ได้ มีความสอดคล้องกับ
สภาพท้องถิ่นเหมาะสมกับผู้เรียน ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ และองค์ประกอบ
ของหลักสูตรมีความสอดคล้องกัน
2. ผลการทดลองใช้หลักสูตรพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะการแสดงดนตรีและ
นาฏศิลป์ไทย และเจตคติต่อดนตรีและนาฏศิลป์ไทยหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05

45910577: MAJOR: CURRICULUM AND INSTRUCTION; M.ED.(CURRICULUM AND INSTRUCTION)

KEYWORDS: INTEGRATED CURRICULUM/ MUSIC AND PERFORMING ARTS/
LOCAL CAREER/ PARA RUBBER/ RAYONG

WATCHARIN DAMRONGSAKULCHAI: THE DEVELOPMENT OF
INTEGRATED CURRICULUM OF MUSIC, PERFORMING ARTS AND LOCAL
OCCUPATION ON "PARA RUBBER DANCE" FOR GRADE SIX STUDENTS IN
BANKHAI DISTRICT OF RAYONG PROVINCE. THESIS ADVISOR: MONTIEN
CHOMDOKMAI Ph.D., APUNCHANIT JANJIT Ed.D., PARINYA THONGSON Ph.D.
264 p. 2004. ISBN 974-9736-06-0

The purpose of this research was to develop the integrated curriculum of music and performing arts substance as well as local career on para rubber dance for grade six students in Bankhai district of Rayong province. The integrated curriculum development process consisted of 4 steps as follow : background data survey, curriculum development, curriculum try out and curriculum evaluation and improvement. The curriculum draft was checked through Puissance Measure. The sample of this study was 20 grade six students of Ban Ta Sao School which selected through purposive sampling. Achievement test, performance test and attitude test were used for collecting data. Data were analyzed by means, standard deviation and t-test.

The finding are:

1. The curriculum is verified through Puissance Measure at moderate level. It's appropriate for community and learners. The components are well related and the students can apply it to daily life.
2. The posttest score of achievement test, performance test and attitude test are higher than the pretest score at the .05 level of significance.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญภาพ.....	ด
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
สมมติฐานของการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	6
ขอบเขตในการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
หลักสูตรการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2544.....	10
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ.....	17
ความสำคัญ.....	17
วิสัยทัศน์.....	18
คุณภาพผู้เรียน.....	18
สาระและมาตรฐานการเรียนรู้.....	19
ผังมโนทัศน์และสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ.....	23
หลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร.....	24
ความหมายและความสำคัญของหลักสูตร.....	25
องค์ประกอบของหลักสูตร.....	26
ความหมายของหลักสูตรท้องถิ่นและการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น.....	27
กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น.....	29
ผู้มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น.....	32

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บทบาทของนักเรียนในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น.....	34
การประเมินหลักสูตร.....	35
รูปแบบการประเมินหลักสูตร.....	35
การบูรณาการหลักสูตร.....	40
สาระที่ใช้ในการจัดทำหลักสูตร.....	42
ความรู้เกี่ยวกับกลองยาว.....	42
ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับนาฏศิลป์ไทย.....	44
ความรู้เกี่ยวกับการกรีดยาง.....	49
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	57
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	61
การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน.....	61
การพัฒนาหลักสูตร.....	66
การทดลองใช้หลักสูตร.....	81
การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร.....	92
4 ผลการวิจัย.....	93
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิจัย.....	93
ผลการตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร.....	94
ผลการทดลองใช้หลักสูตร.....	95
5 สรุปและอภิปรายผล.....	102
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	103
วิธีดำเนินการวิจัย.....	103
สรุปผลการวิจัย.....	104
ข้อเสนอแนะ.....	110
บรรณานุกรม.....	113
ภาคผนวก.....	118
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	119
ภาคผนวก ข ตารางแสดงผลข้อมูล.....	124

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก ค ประวัติภูมิปัญญาท้องถิ่น.....	138
ภาคผนวก ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	140
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	263

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงโครงสร้างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.....	90
2 การตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร.....	94
3 แสดงผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการทดลองใช้หลักสูตรและ หลังการทดลองใช้หลักสูตรวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	95
4 แสดงร้อยละของระดับคะแนน ของการวัดทักษะการแสดงดนตรีและนาฏศิลป์ไทย ในด้านการประดิษฐ์ท่าทางประกอบการแสดงได้สอดคล้องกับท่าทางตามธรรมชาติ....	96
5 แสดงร้อยละของระดับคะแนน ของการทดสอบวัดทักษะการแสดงดนตรี และนาฏศิลป์ไทยในด้านการปฏิบัติท่าทางในลักษณะท่าทำได้สวยงาม ตามแบบนาฏศิลป์.....	98
6 แสดงร้อยละของระดับคะแนน ของการทดสอบวัดทักษะการแสดงดนตรี และนาฏศิลป์ไทย ในด้านการออกแบบจังหวะลูกกลองให้สอดคล้องกับท่ารำ.....	98
7 แสดงร้อยละของระดับคะแนน ของการทดสอบวัดทักษะการแสดงดนตรี และนาฏศิลป์ไทย ในด้านการตีกลองยาวและเครื่องประกอบจังหวะประกอบ การแสดงระบำกริดยาง.....	99
8 แสดงร้อยละของระดับคะแนน ของการทดสอบวัดทักษะการแสดงดนตรี และนาฏศิลป์ไทย ในด้านการแสดงความคิดเห็นและชื่นชมการแสดงดนตรี และนาฏศิลป์ไทย.....	101
9 แสดงผลการศึกษาเจตคติของนักเรียนต่อดนตรีและนาฏศิลป์ไทยก่อนการทดลอง ใช้หลักสูตรและหลังการทดลองใช้หลักสูตรของ.....	101
10 แสดงค่า IOC ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	126
11 แสดงจำนวนนักเรียนที่ได้ระดับคะแนนของการวัดทักษะดนตรีและนาฏศิลป์ไทยก่อน การทดลองใช้หลักสูตรและหลังการทดลองใช้หลักสูตรด้านการประดิษฐ์ท่าทาง ประกอบการแสดงได้สอดคล้องกับท่าทางตามธรรมชาติ.....	127
12 แสดงจำนวนนักเรียนที่ได้ระดับคะแนนของการวัดทักษะดนตรีและนาฏศิลป์ไทย ก่อนการทดลองใช้หลักสูตรและหลังการทดลองใช้หลักสูตร ด้านการปฏิบัติ ท่าทางในลักษณะท่าทำได้สวยงาม.....	128

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
13 แสดงจำนวนนักเรียนที่ได้ระดับคะแนนของการวัดทักษะดนตรีและนาฏศิลป์ไทย ก่อนการทดลองใช้หลักสูตรและหลังการทดลองใช้หลักสูตร ด้านการออกแบบ จังหวะถูกทดลองให้สอดคล้องกับทำรำ.....	129
14 แสดงจำนวนนักเรียนที่ได้ระดับคะแนนของการวัดทักษะดนตรีและนาฏศิลป์ไทย ก่อนการทดลองใช้หลักสูตรและหลังการทดลองใช้หลักสูตร ด้านการตีกลองยาว และเครื่องประกอบจังหวะประกอบการแสดงระบำกริดยาง.....	131
15 แสดงจำนวนนักเรียนที่ได้ระดับคะแนนของการวัดทักษะดนตรีและนาฏศิลป์ไทย ก่อนการทดลองใช้หลักสูตรและหลังการทดลองใช้หลักสูตร ด้านการแสดงความคิดเห็น และชื่นชมการแสดงดนตรีและนาฏศิลป์ไทย.....	132
16 แสดงค่า <i>IOC</i> ของแบบวัดเจตคติต่อดนตรีและนาฏศิลป์ไทย.....	133
17 แสดงค่าความยากง่าย (<i>p</i>) และค่าอำนาจจำแนก (<i>r</i>) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน.....	134
18 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเจตคติต่อหลักสูตรสถานศึกษา โดยใช้ <i>t-test</i>	135
19 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ระบำกริดยาง ของกลุ่มทดลองที่เปรียบเทียบ ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน.....	136
20 คะแนนเจตคติต่อดนตรีและนาฏศิลป์ไทย ของกลุ่มทดลองที่เปรียบเทียบระหว่าง ก่อนเรียนกับหลังเรียน.....	137
21 แสดงการประเมินหลักสูตร ด้านจุดประสงค์การเรียนรู้ของหลักสูตรบูรณาการ สาระดนตรีนาฏศิลป์และอาชีพในท้องถิ่น “ระบำกริดยาง”	167
22 แสดงการประเมินหลักสูตร ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ของหลักสูตรบูรณาการ สาระดนตรีนาฏศิลป์และอาชีพในท้องถิ่น ระบำกริดยาง.....	177
23 แสดงการประเมินหลักสูตร ด้านการวัดผลและประเมินผลของหลักสูตรบูรณาการ สาระดนตรีนาฏศิลป์และอาชีพในท้องถิ่น เรื่อง “ระบำกริดยาง”.....	184

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 ผังมโนทัศน์สาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.....	23
2 อุปกรณ์ในการทำยางแผ่น.....	52
3 การกรองน้ำยางด้วยตะแกรงกรองน้ำยาง.....	52
4 การเติมน้ำสะอาดผสมลงในน้ำยางที่กรองแล้ว.....	52
5 การเทน้ำยางที่ผสมน้ำแล้วลงในตะกอนอะลูมิเนียม.....	53
6 อัตราส่วนของการผสมกรดฟอร์มิก.....	53
7 อัตราส่วนของการผสมกรดซัลฟูริก.....	53
8 การเทน้ำกรดที่ผสมแล้วลงในตะกอนน้ำยาง.....	54
9 การกวนน้ำยางในตะกอน.....	54
10 การดักฟองอากาศออก.....	54
11 การปล่อยไว้ให้ยางแข็งตัว.....	55
12 การหล่อน้ำในตะกอนก่อนเทยางออกจากตะกอน.....	55
13 การนวดยางบนแท่นยาง.....	55
14 การรีดยางด้วยจักรรีดเรียบและจักรรีดดอก.....	56
15 การล้างยางแผ่นที่รีดเพื่อเอาน้ำกรดออกให้หมด.....	56
16 การตากยางแผ่นบนราว.....	56
17 อุปกรณ์ที่ใช้ในการกรีดยาง.....	212
18 ลักษณะภาษาท่าของนาฏศิลป์ไทย.....	221
19 ลักษณะการแต่งกายของภาคเหนือ.....	224
20 ลักษณะการแต่งกายของภาคกลาง.....	225
22 ลักษณะการแต่งกายของภาคอีสาน.....	226
23 ลักษณะการแต่งกายของภาคใต้.....	227
24 ลักษณะการแต่งกายของผู้แสดงระบำกรีดยาง.....	230
25 ทำร่าระบำกรีดยาง.....	231